

APARAT (30) sb m

app- : ap- (23 : 7).

a nagłosowe oraz drugie jasne, trzecie pochylone (1 r. błędnie znakowane).

sg N aparát (2). ◇ G aparátu (2). ◇ A aparát (2). ◇ I aparátem (5). ◇ pl N aparáty (2). ◇ G aparát(o)w (2). ◇ D aparát(o)m (2). ◇ A aparáty (12). ◇ I aparáty (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Komplet przyborów, sprzętów lub szat potrzebnych przy pewnym określonym działaniu albo przy odprawianiu pewnych ceremonii [apparatus – nagotowany, przyrządzony, przyprawny Mącz 279d; aparat, ubior i sprzęt wytworny jaki, paratus regius, principalis, apparatus, instructus, ornatus scenae, fori; instrumentum triumphii, oratoris, aulae, regni; instrumentum regium, supplicamenta, apparatus sacer Cn] (25) : Oltarzow trzy poštawyl Wfytky aparaty ísprawyl. *RejKup* g5, n3, aa5v; Abowiem tu przypífuiełz obronę Ornatom/ y tym inšzym Appáratom/ iákoby kxiádz w Ornat obletzony y przybrány/ miał łobie [...] załfużyć obronę. *KrowObr* 106, 106; *WyprKr* 103; áby [...] vbrał fie [Tarquinius] w krolewłkie odzyenie/ ornámentá/ łceptrum/ y ine áppáraty wzywáfzy łiadł na łtolcu krolewłkim *BielKron* 103v; Nie w kołciołách rękómá/ y kołztownie/ vrobionych: áni z tákimi ápáraty/ y ceremoniámi/ iákich pełne íeft Rzymłkie nabożeńłtwo. *CzechEp* 7v; *SarnStat* 716, 108.

Wyrażenia: »aparat kołcielny, kołcielny aparat« (3 : 2): mníłzy też wyniełli z kołciołá Boże cíáło/ y włzytki ápáraty kołcielne á ná innym mieyłcu czynili połługi kołcielne *BielKron* 212; *StryjKron* 140; *WyprKr* 102; ZYd włzyłłtkie rzeczy [...] może w załłtawę brác: [...] wyiáwłłzy łzáty krwiá zmozoné/ y kołcielne áppáraty *SarnStat* 251, 251.

»aparat królewski« (3): Krolowa łtára [...] wzyęłá koronę/ łceptrum/ iábłko/ miecz/ y ine áppáraty krolewłkie s łobą do Węgiel. *BielKron* 377; dawłzy íey [Królewne Jadwidze] łkarbow od złotá y łrebrá dofyc/ y włzytek apparatus [!] krolewłki. *BielKron* 379v [idem] *StryjKron* 472.

»aparat wojenny« (6): táb mułiał Eryk^{us} w rzeke łkakác y z ludem/ działá v włzytki áppáraty [!] woienne mu pobráli *BielKron* 229v; pułzkárnice, prochownie, płátnérze fundowané máiá, y inne áppáraty woienne *SarnStat* 131; tedy łzláchtę onégo powiátu ma Stárołtá rułzyć, y z áppáratem woiennym. *SarnStat* 545, 2, 125, 549.

»aparat prawny«: O PERSONACH, Ktorych do práwá wołáią/ z ich komitywą y áppáratem práwnym. *SarnStat* 565.

2. Dobra, wyposażenie, dobytek [apparatus Lac sr] (2) : Dał mu záto Krol thy miáłtá [...] ze włzemi dochody/ okrom łrebrá/ złothá/ zbroie/ y innych ápáratow [!] ktorych íemu dofyc nádał *BielKron* 252v.

Szereg: »obdarzenia albo aparaty«: Borboniufzowe włzyćki dobrá pobrano obdarzenia [!] albo ápáraty kazał wyrzucić w Luteciey/ áby íego pámięć namnieyłza niezółtáłá *BielKron* 205.

3. Przygotowanie; apparatus Calep [apparatus – nagotowanie, przyprawa, ochędożność Mącz 279d] (2) : Džiłł/ w náłłzych kráióch łprofnych/ íełliby co mogłó być kołztu álbo ápáratu/ wpoważné obzárłtwo włzyłłtko łye obroćiło/ że cí co do cíeplie iáda/ ták łye łpołabiáią/ iákoby co nawięcéy á co nawymyłłniéy íedli y pili *Oczko* 18v; Apparatus – Przigotowanie, aparat, narzázdenie *Calep* 83a.

4. *Ceremoniał* (1) : Arcybiskup modlitwą nád nim Bogá wzywał. A przytym Dálmátykę poświęcał z ornatem/ W ktore miał być Krol vbran zwykłym áppáratem. Zátym nań Dálmátykę/ y on ornat włożył/ Támże mu błogosławił by go Pan Bog mnożył. *StryjWjaz* C2v.

Synonim: 2. *obdarzenie*, 3. *nagotowanie*, *narządzenie*, *ochędożność*, *przygotowanie*, *przyprawa*.

KK